

De zeven stralen, een historisch onderzoek **Rafael Marques de Albuquerque**

Rafael Marques de Albuquerque is de president van de Florianópolis Lodge (Brazilië) en de leider van de jeugdbeweging van de Braziliaanse sectie van de Theosophical Society (TS).

Hij werkt als universitair docent aan de universiteit van Vale do Itajaí (Brazilië).

Dit artikel verscheen in *The Theosophist* 142.2, november 2020.

Voordat ik enig idee had van wat theosofie is, kwam ik toevallig in contact met het concept van de zeven stralen. Het is niet verwonderlijk, aangezien dit idee erg populair werd onder newagegroepen die in de twintigste eeuw ontstonden. Zij plaatsten de zeven stralen vaak meer in de schijnwerpers dan de TS doet. Het concept lijkt gemakkelijk te begrijpen: mensen, evenals andere wezens, zijn onderverdeeld in zeven brede categorieën, met psychologische en spirituele consequenties. Het helpt spirituele zoekers om zichzelf te begrijpen, en om een gevoel van diversiteit met betrekking tot spirituele benaderingen te ontwikkelen. Toen ik er voor het eerst van hoorde, had ik echter het gevoel dat er iets ontbrak aan de uitleg over de zeven stralen. Dat maakte me nieuwsgierig.

Na een tijdje zoeken kwam ik het beroemde boek van Ernest Wood, *The Seven Rays* gepubliceerd in 1925, tegen. Het presenteerde een versie die voor mij het meest ordelijke en begrijpelijke systeem was. Maar de autobiografie van dezelfde auteur getiteld *Is This Theosophy?* bevestigde mijn aanvankelijke intuïtie dat de zeven stralen meer betekenden dan oppervlakkig leek. Het concept leek aanzienlijke esoterische diepte te bevatten. Met andere woorden: de verborgen betekenissen zijn van vitaal belang. Deze conclusie motiveerde me om wat onderzoek te doen naar de geschiedenis, op zoek naar een breder perspectief.

Blavatsky is de voor de hand liggende auteur om de wortels van de moderne versie van de zeven stralen te begrijpen. Ze bevestigt dat dit concept te vinden is in verschillende religies, vooral in hun meer esoterische tradities. Ze schreef in *De Geheime Leer* (1888):

Er zijn zeven hoofdgroepen van dergelijke Dhyani-Chohans; deze groepen zal men in elke religie vinden en herkennen, want ze zijn de oorspronkelijke ZEVEN stralen. Het occultisme leert ons dat de mensheid is verdeeld in zeven verschillende groepen met hun onderverdelingen, verstandelijke, geestelijke en stoffelijke (GL 1, p. [573]).

Onderzoek naar de geschiedenis van de zeven stralen in de religieuze geschriften zou een andere onderzoekslijn zijn. Echter, mijn interesse gedurende de afgelopen jaren en in dit artikel was gericht op het concept van de zeven stralen in de theosofische beweging en in de newagegroepen die later ontstonden. Blavatsky's geschriften zijn dus een duidelijk beginpunt. In een van haar meest expliciete citaten in dit verband schreef ze:

De ster waaronder een menselijk wezen wordt geboren, zal volgens de occulte leer, zal altijd zijn ster blijven, tijdens de hele cyclus van zijn incarnaties in één manvantara. Maar dit is niet zijn astrologische ster. Deze laatst genoemde heeft betrekking op en is verbonden met de persoonlijkheid, de eerste met de INDIVIDUALITEIT. De 'engel' van die ster of de Dhyani-Boeddha, zal, òf de leidende òf eenvoudig de aan het hoofd staande 'engel' zijn bij elke nieuwe wedergeboorte van de monade, die deel uitmaakt van zijn eigen essentie, hoewel zijn voertuig, de mens, voor eeuwig onbekend met dit feit kan blijven. De adepten hebben elk hun Dhyani-Boeddha, hun oudere 'tweeling-ziel', en zij kennen die en noemen haar 'vader-ziel' en 'vader-vuur'. Pas bij de laatste en hoogste inwijding echter vernemen zij dit, als zij van aangezicht tot aangezicht komen te staan tegenover het schitterende 'beeld' (GL 1 p. [573]).

Uit dit en andere citaten kunnen we concluderen dat de stralen gerelateerd zijn aan onze verbinding met één van de zeven spirituele oervoorouders, met wie we iets van onze essentie delen. Ze suggereert ook dat het vaak voorkomt dat mensen onwetend blijven van de identiteit van hun straal en dat deze pas geopenbaard wordt in de vergevorderde stadia van het spirituele pad, bij de allerhoogste inwijding van adepten. Hieruit kunnen we afleiden waarom Blavatsky hier niet dieper op ingaat in haar geschriften. Ze heeft niet uitgelegd wat de identiteit is van elk van de zeven stralen, mogelijk omdat dit soort kennis geheim was en misschien van weinig nut, tenzij de discipel ver gevorderde stadia van spirituele groei bereikt had.

Ze noemt het concept meerdere keren in haar geschriften, en gebruikt verschillende termen (engelen, stralen, sterren, geesten, Dhyani-Boeddha's of Chohans, lampen van vuur brandend voor de troon, enzovoort) waardoor het soms moeilijk is om zeker te zijn of ze het over de zeven stralen of een analoog idee heeft. Hoe dan ook, ze heeft ons er geen details over gegeven, en het lijkt erop dat het onderwerp gedurende enkele decennia versluierd bleef.

Er is echter reden om aan te nemen dat de zeven stralen een belangrijk leerstuk in de mondelinge traditie van de gevorderde studenten van de TS bleven. We kunnen er vermeldingen van vinden, bijvoorbeeld in de esoterische geschriften van T. Subba Row, een gevorderde leerling van de Meesters en tijdgenoot van Blavatsky. Die geschriften werden pas tientallen jaren na zijn dood gepubliceerd. In feite ondersteunt hij de bewering dat de zeven stralen gereserveerd werden voor gevorderde studenten, als hij schrijft:

De Stem komt plotseling tot je wanneer je het niet verwacht, en geeft je belangrijke aanwijzingen. Hij komt als iemand het adeptschap dicht genaderd is. Hij vertelt je de diepste aard van je eigen logos, wijst aan uit welke straal je afkomstig bent en

naar welke straal je op weg bent. Elke ingewijde moet zijn eigen straal ontdekken. Tot het moment waarop de Stem klinkt is de werkwijze voor iedereen dezelfde. De speciale aanwijzingen voor iedere afzonderlijke straal worden gegeven door de Stem (T. Subba Row blz. 534-535).

Door zijn beschrijving kunnen we andere geschriften associëren met het concept van de zeven stralen, zoals *Licht op het Pad*, gepubliceerd in 1885. In het twintigste aforisme wordt gezegd: *Zoek hem (de weg) door uw ziel diep te doen nederbuigen voor de zacht stralende ster die in uw binnenste brandt. Gestadig terwijl gij gadeslaat en aanbidt zal het licht sterker worden, dan zult ge weten dat gij het begin van de weg hebt gevonden* en in het commentaar: *Als ge het begin van de weg hebt gevonden zal de ster van uw ziel zijn licht tonen.*

Als je deze uitleg overdenkt, wordt duidelijk waarom de leer van de zeven stralen niet werd gepubliceerd. Deze wordt pas relevant op een specifiek moment van de spirituele reis dat waarschijnlijk te ver is voor het grootste deel van de mensheid. Als het zich manifesteert, zal de discipel beginnen aan het stadium waarin duidelijkere aanwijzingen van binnenuit komen in plaats van uit boeken; in die zin zou het verder uitwerken van de materie in boeken zinloos zijn. Voor zover ik nu heb onderzocht lijken de details voor het negentiende eeuwse publiek verborgen te zijn gebleven.

Ik veronderstelde dat Ernest Wood's boek uit 1925 het eerste was dat de details van deze zaak uitlegde, maar ik had het mis. Toen ik bibliothecaris was van de Nottingham Lodge van de Engelse sectie, kwam ik een merkwaardig boek tegen, *The Seven Rays of Development*, geschreven door Arthur H. Ward in 1910 en uitgegeven door The Theosophical Publishing Society in Londen. Het is het eerste openbare geschrift dat ik ken dat één voor één de zeven stralen verklaart, en een versie presenteert die ons doet denken aan de beschrijvingen die enkele decennia later populair werden.

Achtereenvolgens werden de stralen benoemd als die van (1) kracht, (2) genezing, (3) actie, (4) toewijding, (5) kennis, (6) verbeeldingskracht en (7) discipelschap. De lezer die hiermee bekend is, zal de verschillen met wat tegenwoordig algemeen bekend is herkennen, maar er zijn genoeg overeenkomsten om te zien dat beide versies verwant zijn. Ik heb geen idee hoeveel impact dit beknopte boek van Ward had in zijn tijd, en geen enkele theosoof met wie ik sprak lijkt ooit van het boek of de auteur ervan gehoord te hebben. Het meest intrigerend deel van het boek is echter de beschrijving van hoe de auteur toegang tot deze kennis verwierf. Hij zegt: *... verschillende vrienden en ikzelf, kwamen, onafhankelijk van elkaar, in communicatie met de andere kant, en verkregen interessante informatie met betrekking tot eerdere geboorten, toestanden na de dood, onze verschillende groeiwijzen, en dergelijke zaken. Veel van de ideeën die voorzichtig naar voren zijn gebracht in de volgende pagina's werden op deze manier verkregen, en mij is verteld in de loop van zo'n communicatie dat ik de kwestie van de stralen van ontwikkeling correct heb begrepen.* (Ward blz. 7-8)

Met andere woorden, de auteur beweert dat hij toegang verkreeg met paranormale middelen, terwijl elk van zijn vrienden die onafhankelijk van elkaar onderzoek deden, later een bevestiging ontvingen of de verkregen informatie correct was. De discipel

onderzoekt een zaak met haar of zijn intuïtie, en de meester bevestigt. Deze methode van occult leren is niet nieuw in de TS. Een eerdere episode met dezelfde methode is te zien toen een van de Meesters aan A.P. Sinnett schreef: *Al ben ik verplicht op vele punten informatie achter te houden, toch zal het, als u een van de problemen zelf mocht uitwerken, mijn plicht zijn u dat te zeggen.* (ML, nr. 14). Met andere woorden, zodra de zoeker erin slaagt om zelf wat occulte kennis uit te werken, mag de Meester de ontdekking bevestigen. Dit detail van Wards introductie zou onopgemerkt blijven, maar het is opmerkelijk omdat een soortgelijke episode in een ander boek, vijftien jaar later in 1925, zou worden gerapporteerd.

Er is echter nóg een ander boek van vóór 1925 vermeldenswaard. De beroemde theosoof Alice Bailey, publiceerde in 1922 *Brieven over occulte meditatie*. Naar haar zeggen ontving zij de brieven, geschreven door de mysterieuze Tibetaanse Meester die gewoonlijk geïdentificeerd wordt als Djwal Khul, tussen 1919 en 1920. Volgens zijn meditatie-instructies zou de straal van elk persoon in aanmerking worden genomen bij het vaststellen van zijn beoefening. Hoewel in zijn brieven de beschrijving van elke straal maar kort is, kunnen we er de definities in vinden die later populair zouden worden. De stralen waren respectievelijk verbonden met (1) macht, (2) liefde-wijsheid, (3) intelligente activiteit, of aanpassingsvermogen, (4) harmonie, (5) concrete kennis, (6) toewijding en (7) ceremoniële magie. Alice Bailey zou in de jaren negentiendertig en -veertig uitgebreid schrijven over dezelfde versie van de zeven stralen.

De zeven stralen zoals beschreven door Bailey en haar leraar zijn vandaag misschien wel de meest bekende versies. Ze zijn iconisch met een betekenisvol verschil wanneer men ze vergelijkt met eerdere geschriften. Hoewel in de citaten uit de negentiende eeuw de zeven stralen geheim zijn en geserveerd voor een bepaald en vrij vergevorderd stadium van het spirituele pad, werden in de twintigste eeuw de stralen een toegankelijker begrip. Ze waren verbonden met temperamenten en persoonlijkheidskenmerken, en werden een hulpmiddel voor gewone zoekers om zelfkennis te verkrijgen, zowel in een alledaags perspectief als in spirituele voortgang. Het helpt iemand om zijn eigen missie in dit leven te begrijpen enzovoort.

Rond dezelfde tijd vonden in India en Australië interessante gebeurtenissen plaats. Het precieze jaar werd niet genoemd, maar Charles W. Leadbeater beschreef in zijn boek uit 1925, *De Meesters en het Pad: De heer Cooper-Oakley en ik en een hindoebroeder zaten in de allereerste dagen in Adyar op het dak te praten, ... en daar kwam plotseling de Meester Djwal Kul naar ons toe, die op dat moment de belangrijkste leerling van de Meester Koot Hoomi was ... Die dag kwam de kwestie van de stralen ter sprake. De heer Cooper-Oakley zei op zijn karakteristieke manier: 'Oh, alstublieft, Meester, wilt u ons alles over de stralen vertellen?' Er was een twinkeling in de ogen van onze leraar toen hij zei: 'Nou, ik kan je er niet alles over vertellen voordat je een zeer hoge inwijding hebt bereikt. Wil je aannemen wat ik je kan vertellen, dat maar een deel en onvermijdelijk misleidend zal zijn, of wil je wachten tot je alles te horen krijgt?'... Hij zei: 'Ik kan u niet meer zeggen dan dat, want ik ben gebonden door zekere beloften; maar als uw intuïtie meer te weten kan komen zal ik u vertellen of het juist is' (blz. 228–229).*

Volgens hem was de informatie die de Meester gaf de tabel beschikbaar gesteld in zijn boek, waarin voor elke straal een algemeen kenmerk, een karakteristieke magie en religie wordt beschreven. Leadbeater geeft toe dat hij de mysterieuze tabel niet helemaal kon begrijpen, zoals de Meester voorspelde. Het is opmerkelijk dat hetzelfde patroon beschreven door Ward met betrekking tot de methode van occult leren gebaseerd op intuïtie en bevestiging van een meester, evenals de aanduiding van Meester Djwal Kul als de bron van de kennis, overeenkomen met de beweringen van Bailey.

De autobiografie van Ernest Wood speelt een sleutelrol bij het begrijpen van deze periode. Wood was een toegewijde theosoof, heel dicht bij Annie Besant en Charles Leadbeater. Hij hielp hen gewoonlijk hun boeken te editen. Tijdens het schrijven van *De Meesters en het Pad* was Wood in Australië om Leadbeater te helpen, en hij beweert dat hij ongeveer de helft van dit boek zelf heeft geschreven. Volgens zijn autobiografie was Leadbeater, terwijl ze het boek schreven, verrast door Wood's kennis over het mysterieuze thema van de zeven stralen. Wood zei: *Hij was zeer verbaasd en vroeg mij waar ik deze kennis van een nogal obscuur onderwerp had opgedaan. Ik vertelde hem dat ik, voordat ik India verliet, af en toe wat mij inwendige communicaties leken ontving over het onderwerp van de stralen of menstypen. Soms was er een stem, maar over het algemeen werden ideeën als het ware in mijn gedachten geschoven, duidelijk met het gevoel van de aanwezigheid van een andere intelligentie dan de mijne. Op deze manier had ik een hoeveelheid aantekeningen over het onderwerp verzameld....*

Op een late avond, terwijl ik op reis was in een verder leeg rijtuig op de verhoogde spoorlijn in Chicago... zag ik, of dacht dat ik zag, daar de Meester staan; en hij zei: 'Maak je geen zorgen over die informatie over de stralen. Het is helemaal juist. Ik gaf het aan jou.' Toen ik dit aan bisschop Leadbeater vertelde, zei hij: 'Nou, we zullen niets meer aan mijn werk doen totdat je zelf een boek over de zeven stralen hebt geschreven' (blz. 290-291).

Als we overwegen, voor de bespreking van dit artikel, dat Arthur Ward de eerste gedetailleerde versie van de zeven stralen schreef die toegankelijk was voor het brede publiek, en Alice Bailey de tweede, zouden we kunnen zeggen dat Ernest Wood de derde heeft gepubliceerd. Zijn uiteenzetting van het thema, sterk geworteld in zijn kennis over het hindoeïsme, kan worden samengevat met het hoofdkenmerk en de werking van iedere straal in de samenleving respectievelijk: (1) vrijheid (bestuur), (2) eenheid (filantropie), (3) begrip (filosofie), (4) harmonie (interpretatie), (5) waarheid (wetenschap), (6) goedheid (religie), en (7) schoonheid (kunst). Persoonlijk waardeer ik Wood's versie. Zijn versie motiveerde me zelfs om het onderzoek naar de geschiedenis van de zeven stralen te ondernemen, om de lezing te maken aanvankelijk gepresenteerd in Nottingham Lodge (VK) in 2014 en later in verschillende steden in Brazilië, evenals tot het schrijven van dit artikel.

Het concept van de zeven stralen beschreven door de moderne theosofische beweging beïnvloedde verschillende groeperingen. Gedurende de twintigste eeuw beschreven andere schrijvers hun eigen variaties van de zeven stralen, zowel in de

context van de TS als andere. Met betrekking tot de laatste zijn er auteurs zoals Guy Ballard, leider van de *IK BEN-beweging* die in de jaren dertig ontstond rond het idee van de geascendeerde meesters. In dezelfde richting stichtte Geraldine Innocence in 1951 de *Bridge to Freedom-beweging*, en Mark en Elizabeth Prophet stichtten de *Summit Lighthouse* in 1958.

Dit zijn drie voorbeelden van new age-bewegingen die het theosofische concept van de zeven stralen als een basisstructuur voor hun leer gebruiken. Naast de psychologische en spirituele dimensies, beschreven de leringen van deze groepen typisch veel verheven spirituele wezens, en de zeven stralen spelen een sleutelrol om hen in te delen in een geordende hiërarchie. De kleuren van elke straal, iets wat Ernest Wood en eerdere versies hadden genegeerd, werden zeer relevant; hoewel de kleuren variëren afhankelijk van de auteur. Voor de reikwijdte van dit artikel kunnen de beschrijvingen van de stralen in genoemde en andere new age-groepen worden samengevat als de vierde versie van de zeven stralen.

Een van de meest relevante latere geschriften verbonden aan de TS over dit onderwerp was het boek van Geoffrey Hodson, *De zeven menselijke temperamenten*, uitgegeven in 1952. Zijn compacte boek maakt de zaak zeer toegankelijk, met de nadruk op de psychologische implicaties van de stralen in plaats van de esoterische toon die we kunnen vinden in de vroege geschriften. Hodson biedt een zeer gedetailleerde tabel van overeenkomsten en in zijn geschriften kan men zien dat hij ook geïnspireerd werd door de tabel die naar verluidt door Meester Djwal Kul aan Leadbeater werd geven. Dit kan worden geconcludeerd door bijvoorbeeld zijn overeenkomsten tussen stralen en religies te analyseren.

Men zou echter kunnen stellen dat Hodsons systeem als geheel meer lijkt op dat van Bailey dan dat van Wood. Vreemd genoeg noemt Hodson vluchtig een paar auteurs als de bronnen van de leringen die hij uitlegt, waaronder Blavatsky, Leadbeater, George Arundale, C. Jinarâjadâsa en *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*. Echter hij citeert noch Ernest Wood noch Alice Bailey. Hypothetisch heeft Hodson misschien de nadruk willen leggen op leden die destijds meer werden geaccepteerd in de TS. Alice Bailey creëerde haar eigen *Arcane School* en Ernest Wood werd behoorlijk kritisch over de verwachtingen rondom J. Krishnamurti in de jaren 1920. Hij verliet de TS nadat hij in 1934 de verkiezing voor International President verloor.

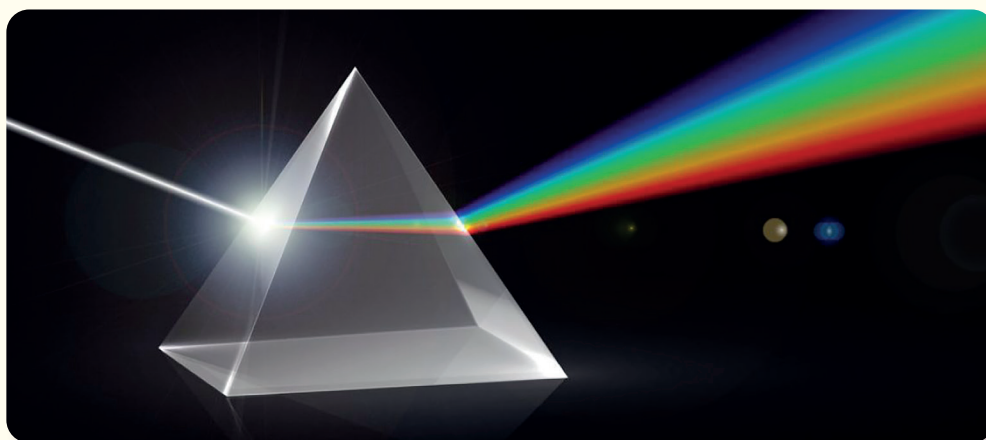
In dit artikel schetste ik mijn eigen historisch onderzoek naar de zeven stralen. Het is zeker beperkt tot het materiaal dat ik kon vinden. In plaats van aan te nemen dat dit de volledige geschiedenis is, moet deze studie worden opgevat als een uitnodiging aan de lezer om na te denken over de intrigerende episodes rond het concept, misschien om iemand aan te moedigen om te geloven dat er nog steeds occulte lagen zijn in het concept van de zeven stralen, en om je af te vragen wat de waarheid is achter de woorden. Hopelijk staan mijn historische aantekeningen de lezer toe om te zien hoe het concept van de zeven stralen dat in de negentiende eeuw begon vanuit een mysterieus begrip voor gevorderde studenten een sleutelbegrip werd in de theosofische beweging en New Age-groepen in de twintigste eeuw, met veel toepassingen, zowel psychologisch als in het begrijpen van de hiërarchieën van wezens. Geschiedenis,

zou je kunnen stellen, is een krachtig instrument om onderscheidingsvermogen te ontwikkelen.

Eindnoten

1. Ernest Wood. *The Seven Rays*. The Theosophical Publishing House (TPH), Wheaton, Ill., USA, 4th Quest Book Printing, 1989.
2. Ernest Wood. *Is This Theosophy?* Kessinger Publishing's Rare Reprints, originally published in 1936.
3. H. P. Blavatsky. *De Geheime Leer*. Vol. 1: Cosmogenezis.
4. T. Subba Row. *Esoteric Writings*. TPH, Adyar, Chennai, 1st ed., 1951, 2nd ed. 2002.
5. Mabel Collins. *Licht op het Pad*. In: *Drie Wegen, één Pad* Uitgeverij van de TVN 2006.
6. Arthur H. Ward. *The Seven Rays of Development*. Theosophical Publishing Society in London, 1910.
7. A. Trevor Barker *The Mahatma Brieven aan A. P. Sinnett*.
8. Alice Bailey. *Brieven over Occulte Meditatie*. Lucis Publishing Company.
9. Charles W. Leadbeater. *The Masters and the Path*. TPH, Adyar, Chennai, 3rd ed., 2011.
10. Geoffrey Hodson. *The Seven Human Temperaments*. Quest Books, 7th ed., 1977.

Vertaling Marianne Plokker

TVN-leden dat het stoffelijk lichaam hebben afgelegd

Op 6 december 2021 is de heer C.J. Meijer uit Middelburg overgegaan.
Hij was 96 jaar en lid sinds 1955.

Op 23 december 2021 is de heer C. Marintsis uit Amsterdam overgegaan.
Hij was 75 jaar en lid sinds 2018.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.